

Arbeid en arbeids- omstandigheden

ICOONPROJECT 08

Over arbeid, meer- en minderwerk, arbeidsplezier, arbeidsbesparing, taaktijden, ontzorgen, arbeidsomstandigheden, kostprijs, arbeidsgemak, ondernemerskeuze, scenarioberekening, beweidingssystemen, planning en management.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Arbeid en arbeidsomstandigheden

Waarom dit onderzoek

Veel veehouders vinden dat beweiding niet meer arbeid mag vragen dan opstallen. Het ontbreekt echter aan een betrouwbare en actuele analyse van de tijdsbesteding bij beweidingssystemen als standweiden, meerdaags omweiden of stripgrazen. Melkveehouders willen weten of arbeid kan worden bespaard door slimme technieken en hoeveel, voordat ze investeren in arbeidsbesparende technologieën op het bedrijf. Inzicht in de benodigde arbeid en tijd per activiteit levert nieuwe denkbeelden op om de totale arbeidstijd te beheersen of te beperken.

Aanpak

Het onderzoek brengt in kaart welke factoren invloed hebben op arbeidsbehoefte, arbeidsplezier en arbeidsmanagement. Dat vereist een actuele databank met benodigde uren per activiteit (taaktijden) binnen het werkproces van beweiding. Daarnaast zijn scenarioberekeningen nodig bij de top 5 meest relevante taaktijden bij beweiding die de potentie tot verbetering zichtbaar maken. Ook wordt onderzoek verricht aan de zogenaamde 'Auto Border Collie', een innovatie waarbij de koeien worden geweid met behulp van GPS-coördinaten, positieherkenning en beloning bij gewenst gedrag. Een technisch hulpmiddel dat naar verwachting de arbeidsbehoefte bij weidegang vermindert en arbeidsgemak vergroot.

Praktijkbelang

Het kwantificeren van de arbeidsbehoefte bij verschillende bedrijfs- en beweidingssystemen en de vertaling hiervan naar systemen die robuust en protocollair worden toegepast, vergemakkelijkt sturing op kostprijs bij beweiding. Door adequate scenarioberekeningen op bedrijfsniveau worden ondernemers gefaciliteerd bij de keuzes van bedrijfsvoering en beweidingstelsel. Innovatieve tools verhogen het arbeidsgemak en verhogen het beweidingrendement.

Over het onderzoeksprogramma 'Gras & weidegang'

Grasproductie, grasbenutting en weidegang zijn cruciale elementen voor een economisch gezonde en integraal duurzame melkveehouderij in Nederland. Het programma Gras & Weidegang' is een vijfjarig onderzoeksprogramma dat de top-tien onderzoeksopgaven op die aspecten heeft vertaald naar 10 icoonprojecten. Daarbij draait het om de boer, de koe en het gras.

Het programma wordt gecoördineerd door Wageningen University & Research en uitgevoerd in samenwerking met de melkveehouderijsector, het bedrijfsleven, industrie, overheden, NGO's en kennis- en onderwijsinstellingen. Waar mogelijk sluit het programma aan bij (of stemt af met) reeds lopende onderzoeken.

Voor meer informatie en contact

Wageningen Livestock Research
Postbus 338
6700 AH Wageningen

info.livestockresearch@wur.nl
www.wur.nl/livestockresearch

Gert van Duinkerken | programmaleider

T 0317 - 48 07 02
E gert.vanduinkerken@wur.nl

Bert Philipsen | onderzoeker

T 0317 - 48 07 31
E bert.philipsen@wur.nl

Agnes van den Pol | onderzoeker

T 0317 - 48 07 35
E agnes.vandenpol@wur.nl